

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๔/๒๕๖๒

เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาการประกอบกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย (หรือวัตถุประสงค์ของกฎหมาย)

เนื่องจากมีข้อเท็จจริงแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาจากการแข่งขันทางธุรกิจสำหรับกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ปัญหาด้านความพร้อมทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงผลกระทบจากรายได้ของผู้ประกอบการ ซึ่งส่งผลถึงความสามารถในการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและกำหนดระยะเวลาในการชำระค่าธรรมเนียม เพื่อให้การประกอบกิจการดังกล่าวสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการประมูลคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz และ ๒๖๐๐ MHz อันเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดเทคโนโลยี ๕G ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นคงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการประกอบกิจการโทรคมนาคม

๑) กำหนดให้ขยายระยะเวลาการชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ย่าน ๙๐๐ MHz จากเดิม ๔ งวด ออกไปเป็น ๑๐ งวด โดยให้เริ่มนับตั้งแต่ปีที่ผู้รับใบอนุญาตประมูลคลื่นความถี่ได้ กล่าวคือเป็นการขยายระยะเวลาโดยนับจากปี ๒๕๕๙ ออกไปเป็น ๑๐ งวด โดยให้ผู้รับใบอนุญาตชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ตามงวดดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป สำหรับงวดที่ต้องชำระในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ชำระรวมกับเงินชดเชยของงวดที่ผ่านมาด้วย (ข้อ ๖)

๒) กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองแก่ผู้รับใบอนุญาตที่ไม่สามารถชำระตามงวดที่แบ่งชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ โดยถือว่าผู้รับใบอนุญาตผิดเงื่อนไขการอนุญาต และ กสทช. อาจพิจารณาพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ได้ (ข้อ ๗)

๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคม

กำหนดให้สำนักงาน กสทช. พิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz จากผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลที่ไม่ประสงค์จะคืนใบอนุญาต มาจัดสรรใหม่ให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน ๙๐๐ MHz สำหรับใช้ในกิจการโทรคมนาคม โดยหากผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน ๙๐๐ MHz ไม่ประสงค์ขอรับการจัดสรรคืนที่มีการเรียกคืนจะถือว่าเป็นการผิดเงื่อนไข โดยผู้รับใบอนุญาตจะต้องชำระเงินประมูลคลื่นความถี่ต่อไปตามหลักเกณฑ์เดิม และให้สำนักงาน กสทช. นำคลื่นความถี่ย่านดังกล่าวไปจัดประมูลใหม่ต่อไป (ข้อ ๘)

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือด้วยบทกฎหมายเป็นสำคัญ

๒.๓ กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาการประกอบกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล

๒.๓.๑ กำหนดค่าชดเชยให้แก่ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะคืนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้รับใบอนุญาตได้รับในระหว่างได้มีการประกอบกิจการ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ได้ชำระแล้ว (ข้อ ๑๐)

๒.๓.๒ กำหนดการทดแทน ชดเชย หรือจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลอื่นนอกจากผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะคืนใบอนุญาตซึ่งสำนักงาน กสทช. พิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz (ข้อ ๑๑)

๒.๓.๓ กำหนดการทดแทน ชดเชย หรือจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลซึ่งได้รับผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่ ดังนี้

(๑) ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ต้องชำระงวดสุดท้ายของราคาขั้นต่ำหรือราคาเริ่มต้น และสองงวดสุดท้ายของราคาที่เกินกว่าราคาขั้นต่ำหรือราคาเริ่มต้นตามประกาศ โดยกรณีผู้รับใบอนุญาตยังไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจนถึงงวดที่ได้รับยกเว้น ให้ผู้รับใบอนุญาตรายนั้นชำระค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วนจนถึงงวดที่ได้รับยกเว้น โดยให้ชำระภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คำสั่งฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ส่วนกรณีผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมเกินไปจากงวดที่ได้รับยกเว้น ให้ผู้รับใบอนุญาตรายนั้นได้เงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวคืน (ข้อ ๑๒ (๑.๑))

(๒) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเช่าใช้โครงข่ายโทรทัศน์ประเภทที่ใช้คลื่นความถี่ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (MUX) ตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตการให้บริการโทรทัศน์ที่เหลืออยู่ โดยให้เริ่มมีผลภายหลังสิ้นสุดมาตรการบรรเทาผลกระทบตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๑ ที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเช่าใช้โครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลเป็นจำนวนเงินในอัตราร้อยละห้าสิบของค่าเช่าใช้โครงข่ายโทรทัศน์เป็นระยะเวลาสี่สิบสี่เดือน นับแต่คำสั่งมีผลใช้บังคับ โดยให้สำนักงาน กสทช. จ่ายให้แก่ผู้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่ายเพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ตามจำนวนที่เกิดขึ้นจริงที่คู่สัญญาตกลงกันแต่ไม่เกินอัตราที่ กสทช. ให้ความเห็นชอบ (ข้อ ๑๒ (๑.๒))

(๓) กำหนดการทดแทน ชดเชย หรือจ่ายค่าตอบแทน ผู้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่ายและผู้รับใบอนุญาตให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล จากผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรงจากเรียกคืนคลื่นความถี่เท่ากับค่าใช้จ่ายจากการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนอุปกรณ์โครงข่ายโทรทัศน์ หรือค่าผลกระทบโดยตรงที่ผู้ให้บริการโครงข่ายได้รับจากการปรับเปลี่ยนการให้บริการตามเงื่อนไขการอนุญาตให้บริการโครงข่าย ทั้งนี้ จะต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง (ข้อ ๑๒ (๒))

๒.๓.๔ กำหนดให้พิจารณาจัดสรรจำนวนหนึ่งสำหรับการดำเนินการกรณีผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลมีการรวมตัวเพื่อจัดตั้งองค์กรกลางเกี่ยวกับการสำรวจความนิยมช่องรายการโทรทัศน์เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมโทรทัศน์ดิจิทัล (ข้อ ๑๔)

๒.๔ การทดแทน การชดเชย หรือการจ่ายค่าตอบแทนตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ กำหนดให้พิจารณาสับสนุนจากเงินที่เกิดจากการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz ตามข้อ ๘ ยกเว้นกรณีผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมให้ใช้คลื่นความถี่เกินไปจากงวดที่ได้รับยกเว้น ให้จ่ายจากเงินที่ได้รับชำระจากผู้รับใบอนุญาตที่ยังไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่จนถึงงวดที่ได้รับยกเว้น หรือเงินที่เกิดจากการจัดสรรคลื่นความถี่ตามข้อ ๘ หรือคลื่นความถี่ย่านอื่นที่ถูกเรียกคืน หรือรายได้ของสำนักงาน กสทช. ในส่วนที่เหลือซึ่งต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ เงินที่เหลือจากการสนับสนุนดังกล่าวให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน กสทช. กำหนด (ข้อ ๑๕)

ให้ใช้จ่ายเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะเพื่อดำเนินการตามคำสั่งนี้ไปพลางก่อน ในระหว่างยังไม่ได้รับเงินจากการจัดสรรคลื่น และเมื่อได้รับเงินรายได้ดังกล่าวแล้วให้นำส่งคืนเงินกองทุนต่อไป (ข้อ ๑๕)

๒.๕ กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย เลขาธิการ กสทช. หรือผู้แทนสำนักงาน กสทช. เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการ เพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวิธีและเงื่อนไขค่าชดเชยจากการคืนใบอนุญาตตามข้อ ๑๐ และการทดแทน ชดใช้ และจ่ายค่าตอบแทน ผู้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่าย และผู้รับใบอนุญาตให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลซึ่งได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๑๒ (๒) (ข้อ ๑๓)

๒.๖ กำหนดให้กระทรวงการคลังไม่ต้องส่งคืนเงินในส่วนที่เหลือกรณีนำไปใช้สำหรับโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ และระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๐/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งยืมมาจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ (ข้อ ๑๖)